

EYT Mevzusu Neden Bu Kadar Karıştı?

1999 yılında AnaSol-M Hükümetinin çıkardığı 4447 sayılı kanundan sonra Türkiye'deki bütün çalışanların kaderi bir daha düzelmeyecek şekilde kötüleşen bir ivmeyle değişti. Halkın gözünü boyamak ve ikna edebilmek için reform gibi süslü kelimelerin arkasından her zaman mevcudu geriye düşüren negatif eksiltmeler ve hak kayıpları çıktı. Bu emek düşmanı, faiz ve sermaye dostu politikalar işçi, memur, esnaf, çiftçi, emekli fark etmeden bütün kesimleri hedefine koyarak ezmeye devam etti.

1999 yılında sadece emeklilik yaşı yükseltilmemiş, emeklilikte aylık bağlama oranları da düşürülmüştü. Türkiye'deki bütün Başbakanlar arasında gelmiş geçmiş en büyük emekçi dostu olan Merhum Prof. Dr. Necmettin Erbakan'ın başında olduğu Fazilet Partisi bu zulüm yasasını Anayasa Mahkemesine taşıyarak yürütmesini kısmen durdurmuş ve 2002 yılında son şeklini alan haliyle kademeli yaş ve prim sistemine geçilmesini sağlayabilmişti. 2002 yılındaki düzenleme yaşın yanı sıra SSK primlerinde de 5000 üzerine 950 güne kadar ilaveler yapılmasına neden olmuştu.

Bugünlerde Hükümetin Meclise sunduğu yasa teklifinde reklam ile vaat edilenin aksine, sadece normal emeklilik yaşını 1999 öncesine çekmesi, kademeli prim sistemini iptal etmemesi, eski yasada 3600 gün sigorta ile kadınlarda 50 erkeklerde 55 yaşında hak tanınan kısmi emekliliği de geri vermemesi, aylık bağlama oranlarını 1999 öncesine getirmemesi, halkta büyük bir hayal kırıklığına ve kızgınlığa yol açtı. Çünkü bizzat sayın Bakanın ve parti temsilcilerinin ısrarla söylediği 5000 gün prim şartına istinaden eksiği olanlar kredi çekmiş, borca girmiş, kıymetli eşyalarını satmış ve SGK'ya doğum veya askerlik borçlanması adıyla ödemeler yapmıştı. Şimdi buna rağmen 5000 güne ilave çıkacak prim günlerini karşılamaları mümkün görülüyor. Zaten işsiz ve sıkıntı içinde bekleyen 240 bin EYT'li mağdura bir de işten çıkarılanlar ve borca girip bekleyenler de eklenince mağdur sayısında patlama yaşandı. Yapılan şey milletin duygularıyla alay etmeye döndü. Zaten lastik gibi uzatılan ve alt tarafı bir sayfalık kanun teklifi için aylardır ötelenen Meclis onayı yüzünden gerilen sınırlar, yeni mağduriyetler yüzünden boşalma noktasına geldi.

Dünyada, çalışma süresi uzadıkça emeklilik maaşı düşürülen bizden daha garip bir sosyal güvenlik sistemi yoktur sanırım. Emekçilerin alınteriyle kazandığı maaşlarına hiç dokunamadan kesilen SGK

ödemelerine karşılık, 2008 yılında yine reform etiketli zulüm düzenlemesi 5510 sayılı kanunla yapılan Aylık Maaş Oranları budaması o kadar yüksek oldu ki, bizzat kanunu çıkaran Hükümetin kendisi bile sosyal yardım seviyesine indirdiği bu maaşları ödemekten utanır hale geldiği için, seyyanen zam takviyesi yaparak en düşük emekli maaşını nihayetinde 5.500 TL seviyesinde tutturmaya başladı. Aslında seyyanen zam diye verdiği bir lütuf değil, aşırı kestiği aylıktan geriye bir miktar sus payı iadesi oldu.

EYT mevzusunun kardeş sorunlu akrabaları da var. Ayrıntılara giremesek de kısaca onları da anmış olalım:

1986'da çıkarılan staj ve çıraklık kanunu sonrasında stajyer öğrencilere yapılan yarı sigorta nitelikli sade sağlık sigortalarının, uzun süreli ölüm ve yaşlılık sigortası gibi işlem görmediği anlaşılınca, staj tarihi 1999 öncesi olduğu halde yok sayılanlar 2000 sonrası yaş hesabına tabi tutulduğundan, emeklilik yaşları bir anda 17 yıl fırlamış oldu. Onların talebi staj tarihinin sigorta başlangıcı sayılması ve gerekirse eksik kalan günler için prim borçlanma hakkının verilmesiydi. Bu arkadaşlara Staj Mağdurları diyoruz.

4447 sayılı kanunla emeklilik yaşı kadınlarda 58, erkeklerde 60'a yükseltildiği için işe yeni başlayanlar buna tabi oldu. 9 Eylül 1999 sonrası başlayanlar, sırf birkaç ay veya yıl farkı, hatta birkaç gün farkı yüzünden bu kadar yüksek bir yaş ilavesini haklı bulmuyor ve 1999 sonrası işe başlayanlar için de kademeli yaş sistemi getirilmesini talep ediyorlar. Bu arkadaşlara da 2000 sonrası Kademe Grubu diyoruz. Hatta kendi davaları için EMADDER adında dernek bile kurdular.

1999 öncesinde işçilerin boş veya uygunsuz kaldıkları dönemler de olabilir diye 25 yılda (erkekler) ödemeleri gerekli prim gün sayıları 5000 gün kabul edilmişti. Emekli Sandığına tabi devlet memurlarında iş güvencesi tam olduğu için tavizsiz 9.000 gün prim şartı konulmuştu. Çiftçi ve Esnaf olan tarım-ticaret ehli için işletilen Bağ-Kur'da ise tıpkı Emekli Sandığı mantığı ile, onlara her zaman para kazanan, zengin ve patron kişiler olduğu varsayımıyla yine tavizsiz 9.000 gün prim şartı konulmuştu. Ancak bugünlerde görüp duyacağınız gibi, çiftçi ve esnaf kesiminin büyük bir bölümü 9.000 gün prim ödeme imkanı bulamayan, borçlu veya eksik günlü kalmış durumda. Onlar da biz devlet miyiz ki en ağır şartları dayatıyorsunuz, yanımızda çalışan işçilerden daha fakir günlerimiz, iflas hallerimiz de oluyor, bu kadar yüksek gün sayısı hiç adil değil diyorlar. Onların sendika yerine esnaf odaları var ama hemen hiçbir hayırları olmayıp tepelerinde yıllardır lüks ağalık yaşıyorlar. Yani Türkiye'de çiftçi ve esnaf Bağ-Kur'lunun ne savunanı var, ne de hak arayanı. Bağ-Kur'lu vatandaşlarımız da ayrı bir mağdur grup oldu.

Kocaeli Gölcük Depremi sonrasında hizmet dışı kalan resmi kurumlar yüzünden Bağ-Kur tescili 9 Eylül 1999 sonrasında yapılanlar da hem Depremzede hem de geciken tescil mağdurları oldular ve EYT yasasından yararlanma imkanları kalmadı.

Kadınlarda sigorta öncesi doğum borçlanmasında bile haksızlıklar var. Hukukçu veya yurt dışında doktora yapan kadınlar şanslı ama diğerlerine bu hak tanınmıyor.

Nihayet başka bir mani veya kullanabilecekleri bahaneleri kalmaz ise, 28 Şubat 2023'de TBMM Genel Kuruluna EYT yasa teklifi gelecek inşAllah. Sayın Vekillerimizin ve hassaten İktidar partilerimizin dört gözle bekleyen EYT'li emekçi kardeşlerimizi daha fazla üzmeden 1999 öncesi haklarını eksiksiz iade etmelerini talep ediyor, en azından bu saatten sonra meseleyi siyaset üstü olarak değerlendirip kırıkları kalpleri onarma fırsatı şeklinde kullanmalarını önemle tavsiye ediyoruz.